

TEMPO RUBATO

אורן הופמן
אופק אירועים

20 בנובמבר - 27 בדצמבר 2014

תערוכת היחיד הראשונה של אורן הופמן מגיעה בעקבותיה של תערוכה שהתקיימה לאחרונה במוזיאון תל אביב, בה הוצגו צילומיו לצד עבודות של יוחף אלברס, אמן ותיאורטיקן בולט של אסכולת באוהאוס דסאו. הזיקה בין עבודתו של הופמן לתנועות מודרניסטיות שהתפתחו באירופה בעשורים הראשונים של המאה ה-20 מורגשת גם כאן. בתערוכה הנוכחית מציג הופמן גוף עבודות שעניינו המרכזי הוא המכניזם של הראייה. התערוכה מורכבת משתי קבוצות של צילומים ופסל אחד שמתפקדים כמעין יסודות של מודלים, כמודל של המודל, שמופיע בכל עבודה יחידה ובמכלול כשלם.

שתי קבוצות צילומים מוצגות בתערוכה, Inflection Point (נקודת פיתול) ו-Arbitrary Formation (תצורה אקראית). מונחים אלה מגיעים מעולם המתמטיקה והפיזיקה, ובהקשר של העבודות בתערוכה מפנים לשתי נגזרות או היבטים של התבוננות בחומרי העולם. Inflection Point מורכבת משתי סדרות: Fabula (סיפור) ו-Syuzhet (עלילה), שני מושגים סמוכים, שמקורם בתיאוריות פורמליסטיות רוסיות ובהתמודדות עם הסוגיה האריסטוטלית של היחס שבין צורה ומשמעות. המתח בין הסיפור (בבחינת רצף לינארי של אירועים) והעלילה (האופן בו מסופר הסיפור) מעיד גם על קיומו של פרדוקס אימננטי בעצם הרעיון של המודל בהיותו תבנית שמשמשת כתשתית להנחות יסוד אפריוריות. מכאן שישנה מידה של אי התאמה בין המודל והגוף עבורו הוא מתפקד כדגם. הכשל של המודל מערער על הביטחון של המבט ועל זיקות מיידיות בין נראות למשמעות, בעודו מציב כחלופה חורים ופערים כערוצים דרכם נבנית משמעות.

בשתי הסדרות הללו משמש הראי ככלי המרכזי של הייצוג. דרך הראי משתקף חלק ממודל שמורכב ממקלות וכדורים צבעוניים. Fabula מוצב הראי בזוית כשהוא נתון בתוך רקע לבן, ואילו ב-Syuzhet הראי מוצב על רקע צבעוני. העמדת הראי בזוית ביחס לרקע המצולם ולקיר של חלל הגלריה מדגישה את ההיבט הייצוגי של הצילומים, את העובדה שהמערך כולו החל מההשתקפות בראי ועד הגוון של הרקע עליו הוא מונח הוא רק זוית הסתכלות אחת מתוך אינספור אפשרויות. תחושה זו מתחזקת בעזרת אסטרטגיות שונות שמפעיל הופמן לביטול האפקט של תעתוע העין שמשתקף בראי, בהם קו האור שמופיע בין הקצה של הראי למסגרת העץ שלו ואי התאמה בין המודלים בצילומים והפסל מודל שמוצב בחלל הגלריה. כל אלה הן עדויות נוספות ללקויות או שיבושים מובנים במכניזם של הראייה.

קבוצת הצילומים ב-Arbitrary Formation מתפקדת כהתבוננות ממוקדת בהיבט אחד של המודל, בשאלה האם קיים מקום בו יש לדברים או לגופים משמעות אובייקטיבית או אוטונומית. יש כאן רצון לחלץ מתוך החושך והתוהו ובוהו איזשהו סדר. התצורות של הופמן כדורים מטושטשים שצבעיהם זולגים זה אל זה היוצרים מערכים צורניים שצפים על פני רקע אפור. כאן יש ליופי תפקיד חיוני כנשא של משמעות, כתחושה שמקנה תוקף למה שאינו יותר מאשר התפזרות אקראית של גופים בחלל אינסופי.

סיון רווה, נובמבר 2014.